

SKOLĒNU MEDIĀCIJA-SEPTĪTĀ SESIJA

MĒRĶI

Pēc šīs sesijas skolēni spēs:

- paskaidrot „prāta vētras” vadlīnijas;
- aprakstīt, kā mediators var palīdzēt domstarpību dalībniekiem izvērtēt iespējamus domstarpību risinājumus un izvēlēties labāko;
- aprakstīt, kā rosināt domstarpību dalībniekus iedomāties dažādus iespējamus domstarpību risinājumus

MATERIĀLI

Skolēna darba lapa „Ideju kamera”, „Glezna”, ģeometriskas krāsainas kartona figūru simboli (aplis, trijstūris, kvadrāts).

SESIJA

I.SVEICIENS/LEDUS LAUŠANA

„Kā es šodien jūtos?” Skolēnu uzdevums sastāties aplī un sākot no vadītāja piemēra ar ķermeņa palīdzību parāda kā viņš šodien jūtās. Pastāv divi varianti: 1. Katrs sesijas dalībnieks tikai visiem nodemonstrē savas sajūtas. 2. Katrs sesijas dalībnieks nodemonstrē savas sajūtas un pārējie to atkārt.

II. IEPRIEKŠĒJĀS SESIJAS SATURA ATKĀRTOŠANA

Paņem maģisko ziniņu bumbiņu, vai vienkārši vienojoties, ka visi kopīgi atkārtos informāciju, kas apgūta iepriekšējās sesijās.

- Kāpēc mediatori nedrīkst tiesāt domstarpību dalībniekus?
- Kādi ir mediācijas pamatnoteikumi?
- Kad ir lietderīgi izmantot slēgtos jautājumus?
- Kādus jautājumus tu vari uzdot, lai palīdzētu domstarpību dalībniekiem atklāt kopīgās intereses?
- Lieciet diviem skolēniem demonstrēt reflektīvu klausīšanos. Viens skolēns runā par iedomātām domstarpībām, otrs spēlē mediatoru un rezumē pirmā teikto (īpaši pievēršot uzmanību jūtas raksturojošiem vārdiem).

- Kopā ar skolēniem atkārtojiet pirmos piecus mediācijas procesa soļus. Pasakiet, ka šodien skolēni apgūs 6. un 7. soli, t.i., palīdzēs iedomāties un izvērtēt iespējamus domstarpību risinājumus.

III. NODARBĪBAS NORISE

1. Kad domstarpību dalībnieki ir apzinājušies kopīgās intereses, mediatori lūdz viņus padomāt par iespējamiem domstarpību risinājumiem. Domstarpību dalībniekiem jāmeklē pēc iespējas vairāk risinājumu. Iespējams, ka skolēniem process asociēsies ar jēdzienu „prāta vētra”. Četras vadlīnijas palīdz domstarpību dalībniekiem atklāt pēc iespējas vairāk risinājumu. Paskaidrojiet šīs vadlīnijas:

- domstarpību dalībniekiem ir jānosauc katra iedomātā ideja. Dažas idejas var likties muļķīgas vai neiespējamās, bet tas nekas. Reizēm vistrakākā doma veicina cita, reāla risinājuma atrašanu;
- domstarpību dalībniekiem ir jāizdomā pēc iespējas vairāk ideju. Jo vairāk ideju, jo lielāka iespēja, ka tiks atrasts pareizais risinājums;
- „prāta vētras” laikā neviena ideja nav vērtējama kā laba vai slikta. Sestā soļa mērķis ir izdomāt pēc iespējas vairāk ideju, vienalga, vai tās liekas labas vai sliktas. Dažādie iespējamie risinājumi tiek izvērtēti vēlāk;
- Nerunā par savām idejām, nosauc tās. Mediatoriem ir jāskatās, lai domstarpību dalībnieki „prāta vētras” laikā nesāk pārspriest savas idejas. Lieciet domstarpību dalībniekiem nosaukt pēc iespējas vairāk ideju. Vienam mediatoram ir jāpieraksta visas minētās idejas „Ideju lapā”.

2. GLEZNA

Skolēni tiek sadalīti grupās pa 4-6. Iepriekš katrs skolēns izvelk kādu no ģeometrisku figūru simboliem, tādejādi sadaloties grupās. Grupām tiek izdalītas darba lapas „Ideju lapa” un „Glezna”. 20 minūšu laikā grupai jāvienojas par situācijas aprakstu. Vai jāatbild: „Kādu konfliktsituāciju jūs te redzat?” Katrs risinājums jāpieraksta „Ideju lapā”. Process jāveic, ievērojot iepriekš pārrunātās „prāta vētras” vadlīnijas. Mudiniet skolēnus nedomāt par katra risinājuma iespējamām pozitīvajām vai negatīvajām sekām. Pēc tam izvērtējiet pozitīvās un negatīvās sekas. Paskaidrojiet skolēniem, ka tad, kad domstarpību dalībnieki ir izdomājuši aptuveni 6-10 risinājumus, katrs risinājums tiek izvērtēts. Mediatori lūdz domstarpību dalībniekus padomāt par katras idejas pozitīvajām un negatīvajām sekām.

Lieciet grupu dalībniekiem izvērtēt katru ideju, pievēršot uzmanību pozitīvajām un negatīvajām sekām.

Kad skolēni ir izvērtējuši katru iespējamo risinājumu, lieciet viņiem izvēlēties to, kas abiem jauniešiem visvairāk palīdzētu. Un izvēlēties risinājumu, kas apmierinātu viņus abus. Kad visi skolēni ir uzdevumu paveikuši, lūdziet katru grupu prezentēt trīs minūšu laikā savus risinājumus.

IV. SATURA ATKĀRTOJUMS

V. NOBEIGUMS

Tiek izmantota vingrinājums, ar kura palīdzību skolēni sajūt viens no otra pozitīvo enerģiju, atbalstu un kopīgo prieku par padarīto darbu.

Visi skolēni sastājas aplī. Sākot ar vadītāju ir jāsaņem visa sava labā enerģija pēc nodarbības plaukstās un jāpadod blakus stāvošajam skolēnam. Viņš, savukārt, šo pašu enerģiju paņem sev un pievieno klāt vēl savējo pozitīvo enerģiju un padod tālāk. Tā, kamēr aplis ir noslēdzies.

MEDIATORS

Situācijas apraksts.

Pirms diskotēkas Jānis ir sastrīdējies ar savu draudzeni. Viņa draugi piedāvā nedaudz uzlabot garastāvokli. Jānis pieņem šādu piedāvājumu, jo grib aizmirsties un nedomāt par strīdu ar savu draudzeni. Draugi pārlicināja Jāni paostīt kādu pulverīti, tad viņam būšot vienkārši jautri un vairs nekas nerūpēs. Diskotēkas laikā Jānim paliek slikti un skolas direktore izsauc neatliekamo palīdzību.

Uz skolu ierodas māte ar pretenzijām, ka Jānis diskotēkas laikā ir sazāļots, jo viņam sāpēja galva. Apvainojumi, ka zēns būtu pats lietojis narkotiskas vielas ir aplami.

Visiem trim tiek piedāvāta mediācija.

JĀNIS

Pēc strīda ar draudzeni Jānis bija ļoti nobēdājies un saskumis, tāpēc pieņēma šo piedāvājumu paostīt pulverīti, lai justos labāk. Diskotēkas laikā viņam palika slikti.

Mātei viņš bija melojis, ka viņam sāpēja galva un draugi viņam iedevuši pretsāpju līdzekļus un viņš nav zinājis, ka tā ir narkotiska viela.

Sarunas gaitā Jānis atzīstas, ka melojis mātei.

MĀTE

Diskotēkas laikā mātei piezvanīja direktore un paziņoja, ka viņas dēlam palicis slikti.

Pēc atgadījuma māte ir sašutusi, ka viņas bērns ir sazāļots. Jānis mātei stāstīja, ka pasākuma laikā viņam ļoti sāpējusi galva un viņš palūdzis draugiem kādu pretsāpju līdzekli, ko arī draugi viņam iedevuši. Tas, ka tās bija narkotikas viņš nav zinājis.

Viņa pārmet direktoram nevīžīgo skolas attieksmi pret bērniem un to, ka šeit var būt "narkomānu perēklis".

Ar skolu mātei nav izveidojusies sadarbība. Vecāki neapmeklē vecāku sapulces un par sekmēm neinteresējās, jo pilnībā uzticas Jānim.

DIREKTORE

Diskotēkas laikā direktore pamanīja, ka Jānis un viņa draugi pārāk izaicinoši uzvedas, dažkārt pat kļūst agresīvi pret apkārtējiem. Pēc neilga laika Jānim palika slikti un skolas direktore izsauca neatliekamo palīdzību un piezvanīja Jāņa mātei un izstāstīja notikušo. Sarunas laikā direktore ieminējās, ka šāda veida audzināšana, kāda ir Jāņa ģimenē, ved tieši uz tādām sekām.

No klases audzinātājas direktore uzzināja, ka Jāņa vecāki uz sapulcēm nenāk un par sekmēm neinteresējās.